

Національний
банк України

Результати опитування керівників
підприємств **Дніпропетровської**
області щодо їх ділових очікувань*

I квартал 2022 року

**Опитування закінчилося з
початком війни**

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Дніпропетровської області в I кварталі 2022 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Дніпропетровської області у I кварталі 2022 року свідчать, що напередодні війни респонденти очікували скорочення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні, водночас позитивно оцінювали перспективи розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Прогнозувалося посилення інфляції та девальваційних процесів.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікували:

- **скорочення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – «мінус» 9.7% (у попередньому кварталі – «мінус» 2.6%) (графік 1), у цілому по Україні – «мінус» 1.7% (графік 1). Найбільш песимістично були налаштовані респонденти підприємств торгівлі (баланс відповідей – «мінус» 42.9%);
- **зростання цін на споживчі товари та послуги:** частка респондентів, які очікували, що зростання споживчих цін перевищить 7.5%, зросла до 74.6% (у попередньому кварталі – 57.3%), у цілому по Україні – 67.7%. **Головним чинником інфляції** респонденти називали витрати на виробництво (графік 2);
- **подальшу девальвацію національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікували 79.2% респондентів (у попередньому кварталі – 71.4%), у цілому по Україні – 81.6%;
- **помірне поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – 2.8% (у попередньому кварталі – 5.2%), у цілому по Україні – 7.2% (таблиця). Найоптимістичніші очікування були в респондентів сільського господарства (баланс відповідей – 33.3%);
- **збільшення загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – 14.1% (у попередньому опитуванні – 13.0%) (таблиця), у тому числі обсягів реалізації продукції на зовнішньому ринку, але вищими темпами: баланс відповідей – 23.5% (у IV кварталі 2021 року – 5.4%). У цілому по Україні баланси відповідей – 17.0% та 23.3% відповідно;
- **зростання інвестиційних видатків** як на виконання будівельних робіт, так і на машини, обладнання та інвентар: баланси відповідей – 4.5% та 24.3% відповідно (у попередньому кварталі – 7.0% та 20.8% відповідно) (таблиця), у цілому по Україні: баланси відповідей – 0.9% та 14.3% відповідно;
- **скорочення кількості працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей – «мінус» 8.3% (у попередньому кварталі – «мінус» 6.4%) (графік 4). У цілому по Україні прогнозувалося помірне зростання кількості працівників – 1.5%. Найбільше скорочення чисельності працівників очікували респонденти підприємств енерго- та водопостачання (баланс відповідей – «мінус» 50.0%), водночас керівники підприємств сільського господарства мали оптимістичні очікування (баланс відповідей – 16.7%);
- **зростання цін як на товари/послуги, що купуються, так і на продукцію власного виробництва високими темпами:** баланс відповідей – 97.2% та 72.2% відповідно (у IV кварталі 2021 року – 93.5% та 74.0% відповідно) (графік 6). Найвищі очікування щодо зростання цін на товари/послуги власного виробництва були в респондентів переробної промисловості (баланси відповідей – 95.2%). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів/послуг власного виробництва більше впливатимуть ціни на енергоносії, сировину, матеріали та курс гривні до іноземних валют (графік 7);
- **зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника вищими темпами:** баланси відповідей – 72.9% і 61.1% відповідно (у IV кварталі 2021 року – 74.7% і 62.8% відповідно) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що обмежували спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти називали занадто високі ціни на енергоносії, сировину, матеріали та нестабільну політичну ситуацію (вплив чинника значно посилювався порівняно з попереднім опитуванням) (графік 5).

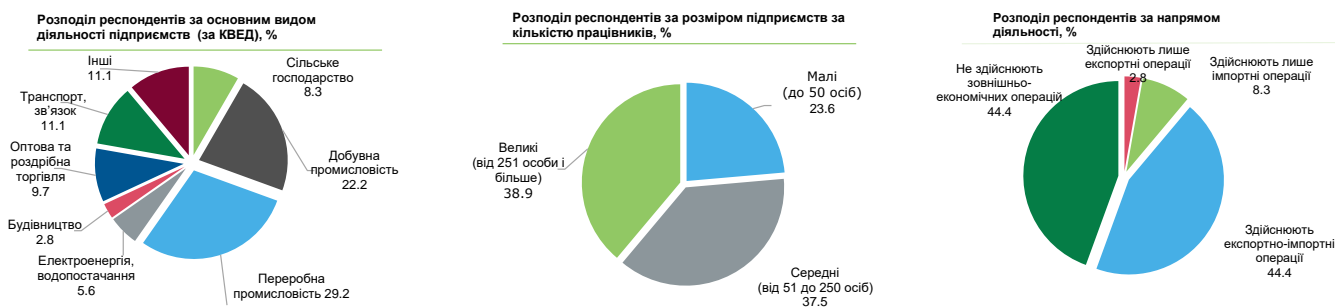
Очікування щодо зростання потреби підприємств області в позикових коштах найближчим часом посилілися (графік 8). Респонденти, які планували брати банківські кредити, надавали перевагу кредитам у національній валюті. Умови доступу до банківських кредитів, за оцінками респондентів, останнім часом пом'якшилися (графік 9). Занадто високі ставки за кредитами, надмірні вимоги до застави та наявність інших джерел фінансування були основними стримуючими чинниками залучення кредитних ресурсів (графік 10).

97.1% респондентів зазначили, що не мали проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 97.6%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

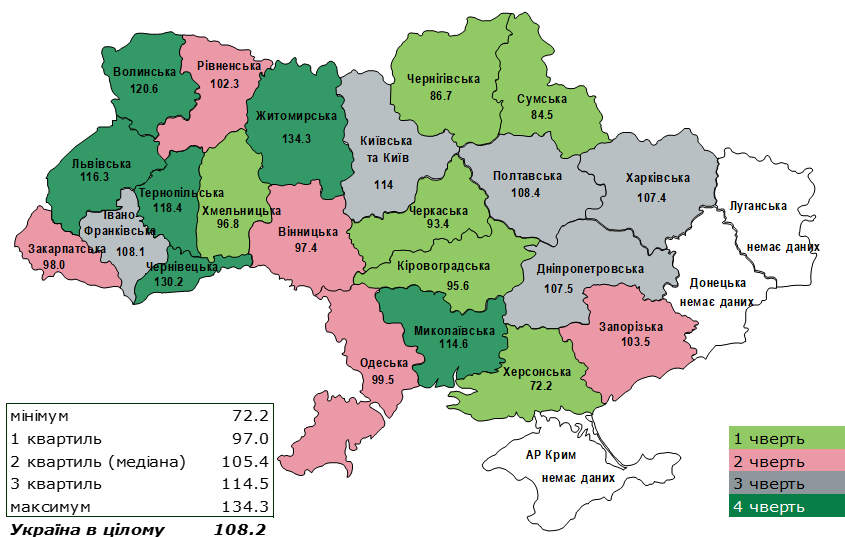
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств поганий:** баланс відповідей – «мінус» 8.3% (у IV кварталі 2021 року – «мінус» 10.4%). У цілому по Україні поточний фінансово-економічний стан був добрий – 6.6%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва залишався нижчий, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 12.5% (у IV кварталі 2021 року – «мінус» 2.2%);
- **підприємства області були спроможні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних потужностей:** баланс відповідей – 12.5% (у IV кварталі 2021 року – 19.7%).

Паспорт вибірки^{1,2}

- період проведення – 31 січня – 23 лютого 2022 року;
- опитано всього 72 підприємства;
- репрезентативно за такими видами економічної діяльності, як сільське господарство, добувна та переробна промисловість, енерго- та водопостачання, торгівля, транспорт та зв'язок, інші.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

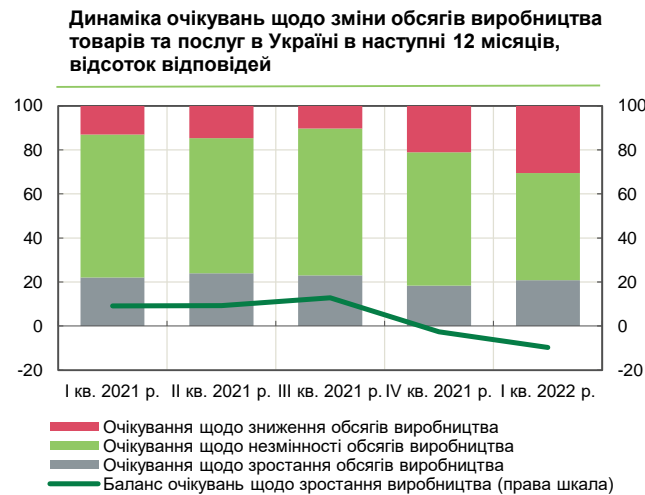
*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Дніпропетровської області щодо їх ділової активності (за складовими)

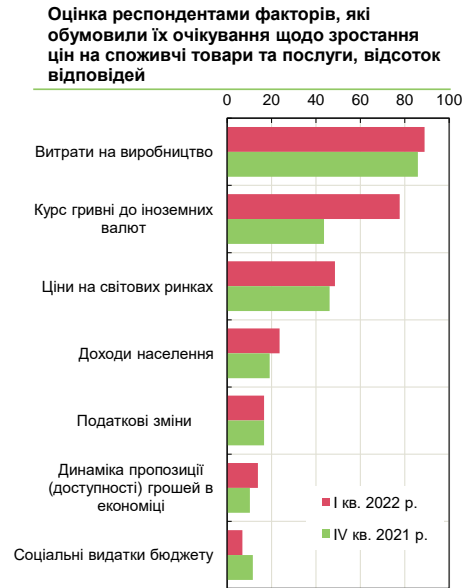
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	I кв. 2021 р.	II кв. 2021 р.	III кв. 2021 р.	IV кв. 2021 р.	I кв. 2022 р.
фінансово-економічного стану	7.8	13.7	1.3	5.2	2.8
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	24.1	11.5	25.0	13.0	14.1
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	15.5	8.2	8.1	7.0	4.5
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	23.6	14.9	19.7	20.8	24.3
кількості працівників	13.2	2.6	-6.3	-6.4	-8.3

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.
³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

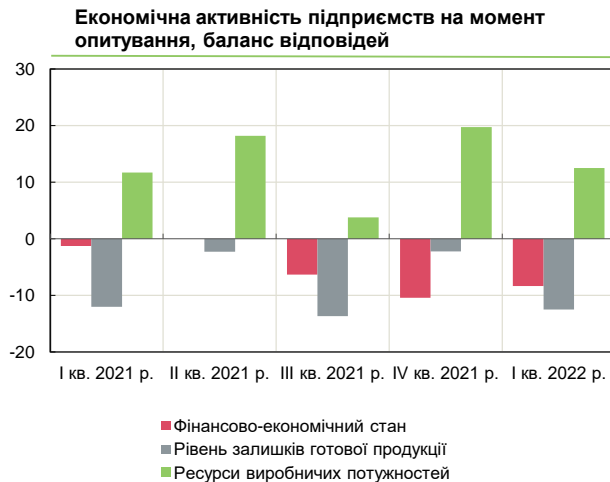
Графік 1

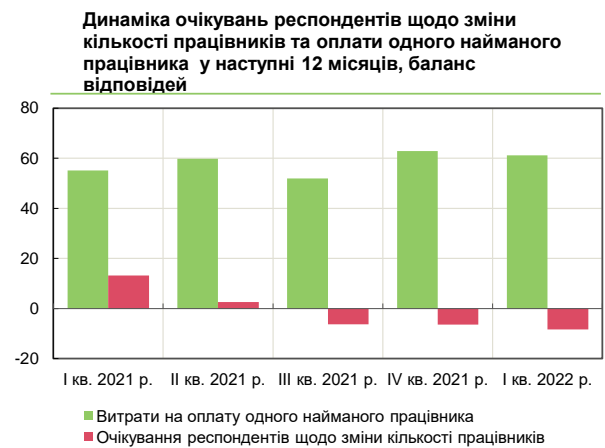
Графік 2

Графік 3

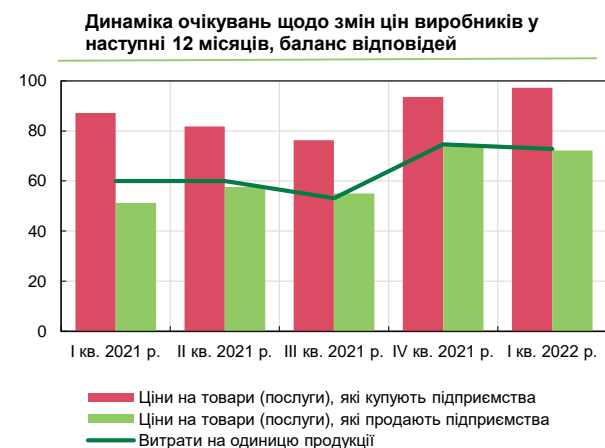
Графік 4

Графік 5

Графік 6

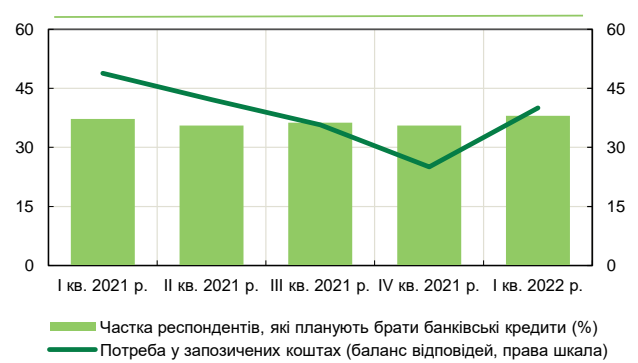
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

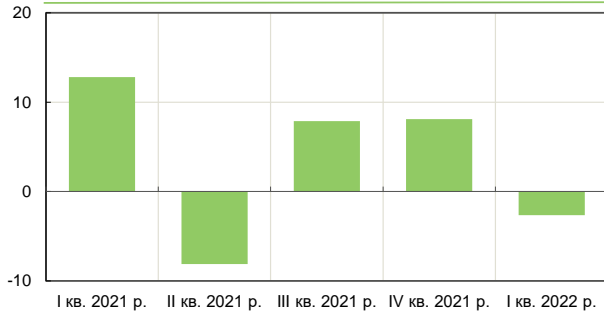
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

